

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP Karlovarsko II (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008557)

Workshop „Žáci-cizinci a výuka českého jazyka“

Datum: 11. 1. 2019, od 9:15

Místo: ZŠ Karlovy Vary, Truhlářská 19

Přítomní: dle prezenční listiny

Cílová skupina: Vyučující českého jazyka na ZŠ, kteří pracují s žáky-cizinci.

Cíl workshopu: Cílem workshopu je získat konkrétní poznatky využitelné v pedagogické praxi za účelem zlepšení vzdělávání žáků z cizojazyčného prostředí na ZŠ.

Lektor: doc. PaedDr. Jaromíra Šindelářová, CSc.

Workshop navazoval na předchozí úvodní workshop z června, který byl zaměřený na seznámení s nabídkou různých institucí podílejících se na vzdělávání cizinců. Tento workshop byl koncipován jako prakticky zaměřený na sdílení zkušeností a konkrétní poznatky např. k hodnocení žáků-cizinců, opravě diktátů a slohových prací.

Na začátku workshopu proběhlo představení lektorky, která se problematice vzdělávání cizinců zabývá již od roku 1989. Dále proběhlo kolečko představení účastníků. Lektorka se zajímala o jejich zkušenosti se vzděláváním žáků-cizinců. Mnoho škol z Karlovarska má mezi svými žáky cizince, resp. žáky z prostředí, kde se používá jiný než český jazyk bez ohledu na národnost či státní příslušnost. ZŠ jazyků Karlovy Vary je spádovou školou pro centrum K. Varů a mají kolem 40 % žáků-cizinců. I další školy v regionu mají žáky-cizince např. z důvodu zaměstnávání cizinců v průmyslových podnicích, kdy cizinci přicházejí i s rodinami. V některých případech tvoří cizinci komunity a nemají motivaci používat český jazyk, zaměstnavatelé zajišťují překladatele a vyřizují veškerou administrativu spojenou s nástupem do zaměstnání a fungováním v ČR. Na položené dotazy lektorka rovnou odpovídala a zkušenosti doplnila dalšími příklady ze své praxe.

Lektorka sdělila novinky z legislativy související se vzděláváním žáků-cizinců. Představila doporučenou literaturu. Informovala o finančních možnostech k podpoře aktivit pro vzdělávání cizinců (např. rozvojové programy pro třídy pro jazykovou přípravu vypisuje MŠMT na přelomu října a listopadu).

Lektorka ukázala odkazy na webové stránky, kde lze získat informace:

<https://www.meta-ops.cz/>

<https://www.inkluzivniskola.cz/>

<http://cizinci.nidv.cz/>

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vzdelavani-zaku-cizincu>

K hodnocení slohových prací a diktátů obdrželi účastníci materiály a prakticky si společně vyzkoušeli opravu a hodnocení ukázkové práce žáka-cizince. Lektorka také vysvětlila, jak koncipovat cvičení pro sloh a vysvětlila rozdíly v opravování slohu u žáků-cizinců.

Lektorka také prezentovala kulturní odlišnosti u různých národů, což může vést i ve škole k nedorozumění či nepochopení.

Poznátky z diskuze a odpovědí lektorky:

- U maturit často žáci-cizinci neuspějí u zkoušky z českého jazyka, důvodem je zejména sloh.
- Lektorka propaguje přípravné třídy pro žáky-cizince, aby se nejprve naučili základy českého jazyka a až po té se začleňovali.
- Nejlepší doba pro příchod cizince je předškolní věk, protože tato doba je obecně nejlepší pro učení cizímu jazyku. Čím starší žáci, tím je začlenění spojeno s většími obtížemi. V ČR není koncepce vzdělávání cizinců, v RVP chybí čeština jako cizí jazyk.
- Kraje by měly určit školu pro jazykovou přípravu v rozsahu 70 h, v praxi to není příliš funkční.
- Žák s odlišnými kulturními podmínkami, což je i žák původem z ČR dlouhodobě pobývajícím mimo ČR, může čerpat podpůrná opatření. Lze dát hodiny českého jazyk navíc, ale může zde být časový problém, kdy dát tyto hodiny navíc.
- Existuje pozice adaptačního koordinátora na 40 h na 2 týdny. V praxi se ukazují problémy, koho na tuto pozici získat, je to obtížně kombinovatelné s úvazkem učitele, ostatní vhodné osoby nejsou aktuálně k dispozici.
- Vady řeči u cizinců jsou obtížně identifikovatelné. Lze převzít diagnózu, pokud je provedena v mateřské zemi před příchodem cizince. U nás nejsou vyšetření na vadu řeči u cizinců, protože žáci-cizinci nemluví česky. Také jsou problémy ohledně odhalení dysfunkcí.
- Hodnocení u žáků-cizinců by nemělo být dle srovnání s ostatními žáky, měl by být hodnocen individuální pokrok. V individuálním vzdělávacím plánu má být podloženo, že je používáno odlišné hodnocení. Účastníci semináře také diskutovali o slovním hodnocení a hodnocení známkou.
- Při výuce cizinců je základem porozumět, mluvit a jazyk používat. Důležité jsou obrázky a názornost.

Lektorka připravila pro účastníky materiály k problematice, materiály které jim byly rozeslány.

Zapsala: Markéta Hendrichová

